

Tots som referents lingüístics

#notexcusis

Educació en el lleure

D'un temps ençà, l'ús social del català ha retrocedit. La situació és especialment preocupant entre infants i adolescents, que veuen el català com una llengua acadèmica, allunyada del món del lleure i les relacions personals. Tots els qui ens hi relacionam en el dia a dia tenim un efecte en les seves actituds i som importants en la transmissió del català i de la consciència lingüística: en som els referents!

Diverses organitzacions del domini lingüístic ens hem unit per a impulsar la campanya "Tots som referents lingüístics. No t'excusis!", pensada per a renovar i enfortir el compromís amb el català dels sectors i agents més vinculats amb el jovent. Necessitam la determinació i l'acció de tothom perquè el català sigui la llengua de referència i de cohesió de les generacions del futur.

Si estimes el català i vols que els infants i joves que tens a càrrec tinguin la mateixa igualtat d'oportunitats que la resta, no t'excusis! Fes-te'n responsable i actua per a garantir el futur de la llengua!

Què cal redreçar?

- **La subordinació lingüística:** Els catalanoparlants, de manera majoritària, tendeixen a canviar de llengua quan algú els parla en castellà, francès o italià, una actitud que els infants i els adolescents capten i imiten.
- **La manca de referents:** En un context en què el contingut cultural i lúdic està dominat pel castellà, l'anglès, el francès i l'italià, els joves tenen referents que no acostumen a parlar en català. Això, és clar, té un efecte en els seus usos lingüístics.

Quedaràs mans plegades?

- Des del teu "àmbit" i en les teves relacions socials, tu pots exercir de referent lingüístic.
- La suma d'actituds pot capgirar la tendència i eixamplar l'ús social del català.

Organitzacions impulsores de la campanya

Tens experiències de promoció del català al teu centre? Ens les vols explicar? Envia un correu a info@notexcusis.cat (ens pots enviar la informació en un enllaç a una notícia d'una activitat que sigui a la web del centre, fotografies o vídeos).

www.notexcusis.cat/illes

I tu, què hi pots fer?

- **Predicar amb l'exemple:** parla sempre en català amb els infants i joves, així com amb els altres monitors, caps o companys de feina. D'aquesta manera, els infants normalitzaran la llengua com un element socialitzador i la podran practicar de forma immersiva amb tu. A més, tengues en compte que, si canvies al castellà, francès o italià quan una altra persona se t'hi adreça, ells també ho faran.
- **Promoure valors:** en l'educació en el lleure es treballen valors com la companyonia, el treball en equip, la cooperació, la solidaritat, la igualtat... El català és una eina de cohesió social que garanteix la igualtat d'oportunitats, és un element central de la cultura catalana i és una manera de concebre el món: assegura't que transmetes aquests valors!
- **Crear espais lingüístics segurs:** genera situacions en què els alumnes facin servir el català entre ells, així s'acostumaran a parlar-lo i a relacionar-s'hi.
- **Analitzar el perfil sociolingüístic del grup:** coneix les llengües que parlen els infants i joves, i quins usos en fan per a poder tenir una bona radiografia sociolingüística del grup i planificar una intervenció educativa adequada.
- **Promoure referents:** ensenya als infants i joves que també hi ha referents culturals en català d'aquells temes que els agraden (videojocs, moda, reptes, ciència, etc.) perquè trobin la llengua atractiva i tinguin ganes de fer-la servir.
- **Assegurar que la comunicació externa és en català:** si mirau pel·lícules, cantau cançons o prepareu eixos d'animació, intentau que la llengua vehicular sigui el català. De la mateixa manera, quan editeu cartells, rètols, notes informatives, web, xarxes socials, etc., publicau el contingut com a mínim en català. La relació amb els altres agents del barri també és important que sigui en aquesta llengua, així com la comunicació amb les famílies, venguin d'on venguin. No hi ha excusa!

L'activitat té lloc en un centre educatiu? Coneixes el Projecte Lingüístic de Centre? L'educació d'un infant es fa les 24 hores del dia, i tu també formes part d'aquest procés. Al centre educatiu treballen una sèrie de valors, entre els quals hi ha el de fomentar el català com a llengua de cohesió. Tu en quina llengua fas l'activitat? Parles a tothom en la mateixa llengua? El català significa igualtat d'oportunitats per a tothom, vengui d'on vengui. La coordinació i la coherència entre tots els agents educatius del territori és clau.

A PLATAFORMA PER LA LLENGUA T'OFERIM:

- ▶ **Tallers lúdics** i creatius adreçats als **joves**: rap, glosa i rumba, mems, xarxes socials, teatre, etc.
- ▶ **Formació** per als educadors i monitors en gestió sociolingüística
- ▶ **Grups de conversa** en català per a joves o famílies
- ▶ **Apparella't:** l'*app* per fer parelles lingüístiques

TOTA LA
INFORMACIÓ

Desmitifiquem-nos!

a) Potser si li parl en català no m'entén.

- Els infants i joves en edat d'educació obligatòria el saben i l'entenen perquè l'estudien a l'escola: prova-ho i ho comprovaràs!
- Si és nouvingut o no té el català com a llengua familiar, l'escola ja se n'ocupa i té unes estratègies específiques que hauries de conèixer i incorporar també per treballar coordinadament.
- Si justament els manca competència oral i context d'ús real, per què els ho impedeixes tu?

b) És que en català em costa establir el vincle amb els que no el tenen com a primera llengua...

- El que és important per establir el vincle no és la llengua, sinó la teva actitud. Totes les llengües són vàlides per a tot, només faltaria!
- Si tu ets catalanoparlant i ell és castellanoparlant, per exemple, per què has de cedir tu, si la llengua que es fa servir per defecte a l'entrenament, al cau o a l'entitat és el català? I si la seva no és el castellà, sinó l'amazic, per què tries el castellà?
- Ja hem dit que t'entendran. Prova de fer-ho en català, justament des del vessant emocional és com s'aprèn millor una llengua. No és un impediment, és una oportunitat!

c) És que no és responsabilitat meua la llengua amb què es relacionin, això ja ho treballen a l'escola.

- El procés educatiu que té lloc a l'escola i el que té lloc a l'educació en el lleure no estan dissociats: són espais diferents d'un mateix procés educatiu comú. Per tant, ha de tenir coherència: si el professorat s'esforça en alguns casos a mantenir i potenciar el català, per què no ho pots fer tu també?
- Justament des del vessant lúdic és com es pot treballar més exitosament l'aprenentatge de la llengua, perquè s'aprèn en un context real i en un espai en què l'infant o jove es diverteix. Per tant, tu ets la peça clau perquè incorpori el català a la seva vida quotidiana!
- Parlant-li en català l'ajudaràs a desenvolupar-se autònomament per a prosperar en un futur, en l'àmbit laboral, social, etc. De fet, per això va néixer la immersió!

RECURSOS INFORMÀTICS I AUDIOVISUALS:

- ▶ Softcatalà (catalanitzador i corrector/traductor): www.softcatala.org
- ▶ Filmin.cat: www.filmin.cat
- ▶ Videojocs en català: llengua.gencat.cat/videojocs
- ▶ Jocs en català: www.cpnl.cat/jocs/catalog (CPNL) i www.jocsijoguines.cat/jocs-joguines
- ▶ Pel·lícules i sèries doblades i subtítolades al català: www.goitaquefanara.cat i www.desdelsofa.cat

BANC DE RECURSOS PER APRENDRE CATALÀ:

- ▶ Parla.cat: www.parla.cat
- ▶ Aprendre català des de: www.ja.cat/aprenemcatala
- www.estudiseivissencs.cat/cursos-de-catala-per-a-joves-nouvinguts/
- www.llenguamallorca.cat/recursos-einescat
- www.paraula.cat
- www.consellinsulardeformentera.cat
- <http://sal.cime.es>